

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2020, declarat de avocata Rodica Cojocar în numele inculpatului

Cugut Oleg XXXXX, născut la XXXXX, originar și locuitor al mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, ap. XXXXX, cetățean al R. Moldova, condamnat anterior prin:

1) sentința Judecătorei Bălți din 11.04.2016, în baza art. 186 alin. (2), 190 alin. (2), 84 Cod penal la 2 ani 6 luni închisoare.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 08.08.2018 - 29.11.2019,
instanța de apel: 20.12.2019 - 19.02.2020,
instanța de recurs: 22.05.2020 - 08.07.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 29 noiembrie 2019, Cugut Oleg a fost condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal la 6 luni închisoare și art. 190 alin. (1) Cod penal la 6 luni închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 7 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, din momentul reținerii inculpatului și punerii în executare a sentinței.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul SA, „Moldtelecom” prejudiciului material în mărime de 2027,62 lei.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată ÎCS „Easy Credit” SRL, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța civilă.

De la Cugut Oleg s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 4970 lei.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Cugut O., acționând în mod intenționat și având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, din interes material, la 02.11.2015, în timp de zi, aflându-se în incinta magazinului „Vicmobile-vic 25” SRL, din str. Ștefan cel Mare, 73, mun. Bălți, prin inducerea în eroare a persoanei, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, însoțită de comportament dolosiv și viclean, prezentându-se sub identitatea lui XXXXX XXXXXX, a.n. XXXXX, având asupra sa buletinul de identitate pe numele ultimului care fusese sustras, încheind contractul de împrumut nr. XXXXX pe numele lui XXXXX XXXXX, ilegal a dobândit un telefon mobil de model „Lenovo A369i”, nr. IMEI XXXXX, la preț de 1899 lei, după ce de la locul infracțiunii s-a eschivat, cauzând ÎCS „Easy Credit” SRL un prejudiciu material considerabil, în sumă de 1899 lei.

Tot el, la 03.11.2015, acționând în mod intenționat și având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, din interes material, pe timp de zi, prin inducerea în eroare a persoanei, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, însoțită de comportament dolosiv și viclean, prezentându-se sub identitatea lui XXXXX XXXXXX, având asupra sa buletinul de identitate pe numele ultimului, care fusese sustras, încheind un contract de prestare a serviciilor cu nr. 92510070 din numele lui XXXXX XXXXX, ilegal a dobândit un gadget de model „Lenovo A369i”, nr. IMEI XXXXX, în sumă de 2500 lei, după ce de la locul infracțiunii s-a eschivat, cauzând S.A. „Moldtelecom” un prejudiciu material considerabil.

Instanța a reținut că inculpatul nu și-a recunoscut vina, dar aceasta integral a fost dovedită prin probele administrate - declarațiile părții vătămate, martorilor și de materialele cauzei cercetate în cadrul ședinței de judecată și i-a încadrat acțiunile în baza art. 190 alin. (1) și art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, încheierea căreia a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean, care a produs daune considerabile.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța a luat în considerare că, inculpatul anterior a fost condamnat de mai multe ori, nu a tras concluziile necesare, nu a mers pe calea corijării și din nou a comis mai multe infracțiuni, circumstanța agravantă fiind săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, fapte ce permite de a presupune continuitatea activității criminale, acțiunile lui fiind stopate numai prin descoperirea lor și intervenția organelor de drept.

La fel, instanța a statuat că sensul în prevederilor art. 229 alin. (1) – (4) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare dacă plata lor poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

La materialele cauzei au fost anexate: raportul de expertiză nr. XXXXX din 23.05.2017 în sumă de 1820 lei și raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX din 21.02.2018, la efectuarea căror statul a suportat cheltuieli în sumă totală de 4970 lei. 78.

Astfel, prin prisma normelor de drept evidențiate, ținând cont de faptul că rapoartele respective de expertiză au stat la baza vinovăției inculpatului, fiind acțiunii de urmărire necesare în vederea descoperirii infracțiunilor și contracarării activității infracționale, solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în beneficiul statului în mărime de 4970 lei, urmează a fi admisă.

2. Avocata Rodica Cojocar a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Cugut Oleg sa fie achitat de învinuirea săvârșirii infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal.

Apelanta a invocat că instanța, a făcut concluzii declarative, abstracte și stereotipe, fără a fi justificată sentința, nefiind confirmată cu probe pentru o hotărâre de condamnare.

Ori, vinovăția inculpatului nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri.

2.1. A declarat apel și inculpatul, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri echitabile.

Apelantul a indicat că, învinuirea este bazată pe presupuneri și presupoziii. Nicio declarație a martorilor și a părților vătămate nu indică la implicarea sa în cauza dată.

Instanța nu a constatat că, la momentul executării pedepsei, el s-a aflat în condiții inumane, conform art. 385 Cod de procedură penală.

3. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2020, apelurile au fost admise, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

De la Cugut Oleg s-au încasat în beneficiul statului 3150 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea expertizei judiciare, fiind admisă parțial solicitarea procurorului în aspectul dat.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că, în ședința judiciară a instanței de apel, partea apărării și-a schimbat solicitările, invocând dezacord doar în latura pedepsei stabilită lui Cugut O. prin sentință, solicitându-se totodată aplicarea art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală.

Însă, sunt întemeiate motivele din sentință că corijarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, în acest sens reținându-se circumstanța agravantă - comiterea infracțiunii de către persoană care anterior a fost condamnată pentru fapte similare.

Respectiv, anterioarele condamnări nu l-au corectat pe Cugut O., acesta eliberându-se din locurile de detenție a continuat lezarea valorilor sociale ocrotite de legea penală, fapt ce întemeiat a fost apreciat de către instanța de fond, ca fiind tendința inculpatului de a comite fapte infracționale.

La caz, s-a ținut cont, că inculpatul a comis infracțiune ce se atribuie categoriei celor mai puțin grave, părților vătămate nefiind restituită paguba materială cauzată, inițial inculpatul vina nu a recunoscut, căindu-se doar cu prilejul judecării cauzei în instanța de apel. Deci, pedeapsa stabilită de prima instanță este în coraport cu elementele complementare ce vizează personalitatea lui Cugut O. și atitudinea sa față de procesul penal desfășurat.

Totodată, materialele cauzei denotă că în privința inculpatului nu a fost aplicată nicio măsură preventivă, ultimul pe cazul dat neavând calitatea de prevenit, având statut de condamnat în baza sentinței Judecătoriei Bălți din 11.04.2016, executând pedeapsa sub formă de închisoare în baza acestei sentințe.

Respectiv, în această parte pretențiile apelanților sunt nefondate.

În același timp, la materialele cauzei s-a atestat prezența raportului de expertiză nr. XXXXX din 23.05.2017 în sumă de 1820 lei și raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX din 21.02.2018 în sumă de 3150 lei, la efectuarea căror statul a suportat cheltuieli în sumă totală de 4970 lei.

Ori, în partea ce ține de plata pentru efectuarea expertizelor judiciare, prevederea legală care expres stipula, la art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, că plata pentru expertizele judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat, a fost exclusă prin modificările operate în legea procesual-penală din 09.02.2018.

Respectiv, expertiză judiciară expusă în raportul nr. XXXXX din 23.05.2017 a fost ordonată și efectuată până la modificările din 09.02.2018 intervenite în textul art. 143 Cod de procedură penală, astfel, prima instanță eronat a conchis, că toate cheltuielile în cauză urmează a fi puse pe seama inculpatului.

Cât vizează cheltuielile suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare expusă în raportul nr. XXXXX din 21.02.2018, în sumă de 3150 lei, instanța de fond justificat a conchis, că urmează a fi încasate din contul inculpatului, motivându-și eficient respectiva concluzie.

Astfel, casând sentința instanței de fond în latura cheltuielilor judiciare, instanța de apel v-a corectat eroarea admisă de către prima instanță, pronunțând o nouă soluție în această parte, dispunând admiterea parțială a solicitării procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare, cu încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 3150 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea expertizei judiciare expusă în raportul nr. XXXXX din 21.02.2018.

5. Avocata Rodica Coiocar a declarat recurs ordinar, solicitând *casarea sentinței și deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri în latura încasării cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea în prezenta cauză a expertizei judiciare în sumă de 3150 lei.*

Apelanta a invocat că, acuzatorul nu a probat temeiul de fapt ce generează obligația lui Cugut O. în achitarea sumelor bănești invocate.

Astfel, prin sentință și decizia instanței de apel, lui Cugut O. i-au fost aplicate ilegal prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală și încasate din contul acestuia a sumei de 3150 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru efectuarea în prezenta cauză a expertizei judiciare.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură

penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Conform art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect se reține că, recursul este fondat în drept pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale (*pct. 5. din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida normelor de drept enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, care ar fi erorile de drept și esența că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la prescripțiile din art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, că s-au au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale, fiind omisă în totalitate argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală.

Ori, conform art. 227 alin. (2) pct. 5) și alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate.

În același timp, potrivit art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată este obligată să soluționeze cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

Conform art. 229 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lui.

Astfel, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale, prevăzute de normele enunțate supra, a statuat că, inculpatul este vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, iar pentru a stabili acest fapt a fost necesară efectuarea unor expertize specializate, costul cărora este justificat și probat, acestea urmând a fi încasate din contul inculpatului în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare, nefiind constatate temeiuri pentru a-l elibera de plata lor.

Mai mult, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Pe lângă aceasta, o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția în latura cheltuielilor judiciare, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Rodica Cojocar împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2020, în privința inculpatului Cugut Oleg XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 07 august 2020.

Președinte

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun